

HOM OF KUIT IS HET NEDERLANDS EEN BEDREIGDE TAAL?

Er zijn taalkwesties waarover heel verschillend kan worden gedacht. Taalkundige Frank Jansen behandelt iedere maand zo'n kwestie, en nodigt iedereen uit te reageren.

Frank Jansen

In discussies over taal is vaak te horen dat het Nederlands zó wordt uitgehold dat het geen lang leven meer beschoren zal zijn. Is dat zo? Is het Nederlands in gevaar?

Ja, red het Nederlands!

Het Nederlands wordt elke dag opnieuw mishandeld. De kranten staan bol van de ordinaire *d/t*-fouten en journalisten geven het armzalige jargon van politici kritiekloos door, inclusief verhaspelde uitdrukkingen. Maar dat alles valt in het niet bij de toevloed van overbodige Engelse namen en woorden. Neem de televisie: is er nog één programma met een Nederlandse naam? Het is een teken van de veronachtzaming en geringschatting van onze taal door de Nederlanders zelf. Maar het allerergste is wel dat de hele Nederlandse taal in belangrijke taaldomeinen moet wijken voor het Engels, zoals op Schiphol, waar alle bordjes in het Engels gesteld zijn. Een beschamende vertoning die om actie schreeuwt.

Maar wie neemt bij de reddingsactie het voortouw? In ieder geval niet de zogeheten taalkundigen, die al het nieuwe hartelijk verwelkomen. Uit eigenbelang natuurlijk, dan hebben ze nog meer om te beschrijven. Van het onderwijs valt ook weinig te verwachten. De Nederlandse universiteiten hebben de volkstaal verkwaanseld voor de zilverlingen van Engelstalige studenten uit het buitenland. Er zijn steeds meer middelbare scholen en zelfs basisscholen, met inbegrip van de kleutergroepen, die hun lesprogramma in het Engels aanbieden! De Stichting Taalverdediging is daar terecht een proces tegen begonnen. Want ook de overheid verdedigt het Nederlands onvoldoende.

Actie dus, en geen gemakker over het 'feit' dat talen hun eigen gang gaan, onafhankelijk van kri-

तिक of lof. Dat klopt gewoonweg niet. Als de gebruikers dat oprecht willen, wordt hun taal gered. Veel talen hebben een revival meege maakt, bijvoorbeeld het Hebreeuws in Israël, en het Nederlands in Vlaanderen. Dus als we het met zijn allen maar echt willen, kunnen we het Nederlands weer op het goede spoor zetten.

Nee, het Nederlands redt zichzelf wel

Het is nog nooit zo goed gegaan met het Nederlands als nu. Is er een ander tijdperk geweest waarin meer dan twintig miljoen mensen Nederlands als voertaal gebruikten? En dan niet alleen voor de dagelijkse kletspraat (hoewel dat de kurk is waarop een taal drijft), maar ook voor literaire productie. De oplagen van romans en dichtbundels zijn nog nooit zo hoog geweest als nu. In het theater loopt het storm. Hebt u weleens geprobeerd een kaartje te bemachtigen voor een cabaretvoorstelling, toch een bij uitstek talig gebeuren?

En dan de fouten en het andere minder gelukkige gebruik van onze taal. Natuurlijk valt daar kritiek op te leveren, maar wie dat doet, moet zich wel realiseren dat het de keerzijde is van het feit dat zo veel mensen zich in zo veel omstandigheden van het Nederlands wenssen te bedienen. Naarmate meer mensen een standaardtaal gebruiken, neemt de bandbreedte van de norm nu eenmaal toe. Kijk maar naar het Engels in Amerika of Singapore. Wie én een breed gebruik én een strikte norm verwacht, verkeert in een taalkundig dromenland.

En het Engels op Schiphol dan? Daar hebben de vele anderstaligen die alleen van Schiphol gebruik maken om over te stappen, meer aan dan aan het Nederlands. Verder denk ik dat alle frequent vliegende Nederlanders wel weten wat *arrival* en *gate* betekenen. Dus is het de vraag of we aan dergelijke symboolpolitiek zo veel energie moeten besteden.

Ten slotte het Engels als onderwijstaal. Natuurlijk is onderwijs in je eigen taal veel makkelijker dan in een vreemde taal, zeker als het een beetje moeilijk wordt. De modale zevendegroeper zal vast wel aanhikken tegen de Engelse uitleg van *long divisions*. Maar daar is het onderwijs toch voor: moeilijke dingen leren? In hun carrière hebben deze leerlingen alleen maar profijt van dat Engels: ze kunnen in vrijwel alle landen ter wereld aan de slag. Hun Nederlands zal er niet door achteruitgaan. Uit onderzoek blijkt dat een tweede of derde taal de eerste taal allerminst in de weg zit.

**Wat vindt u ervan?
Is het Nederlands
een bedreigde taal?**

Geef voor 24 oktober uw mening op onze website: www.onzetaal.nl/homofkuit. Of stuur een briefkaart met 'Het Nederlands wordt bedreigd' of 'Het Nederlands wordt niet bedreigd' naar de redactie van *Onze Taal*, Raamweg 1a, 2596 HL Den Haag. In de volgende aflevering de uitslag. ●

UITSLAG VORIGE STEMMING

"Is het goed om de spelling op gezette tijden aan te passen?" Op deze vraag van de vorige keer hebben de lezers een duidelijk en ook wel verrassend antwoord gegeven. Slechts 24,8% van de inzenders (107 in getal) is tegen aanpassing, en maar liefst drie keer zoveel (75,2%, oftewel 324 lezers) is vóór. Mogen we daaruit afleiden dat de aanpassingsronde die de Nederlandse Taalunie dit najaar doorvoert, in vruchtbare aarde zal vallen? We zullen het gauw merken.